

Pozitif Yönetim Anlay??? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Pozitif Yönetim Anlay??? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=29233>

Özet

Pozitif Yönetim Anlay??? Ölçe?i, Önder ?anl? taraf?ndan 2009 y?l?nda geli?tirilm?, psikolojik bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, 40 maddeden olu?makta ve 5 farklı alt boyutu kapsamaktadır. Temel olarak, ilkö?retim okul yöneticilerinin benimsedi?i pozitif yönetim yakla??mlar?n? de?erlendirmek ve bu yakla??mlar?n ö?renci ba?ar?s? üzerindeki etkisini incelemek amacıyla tasarlanm??tır. Ölçek, "1=nadir olarak" ile "5=her zaman" aras?nda de?i?en 5'li bir **Likert Ölçe?i** format?n? kullan?r, bu da idari davran??lar?n ayr?ntılı bir ?ekilde de?erlendirilmesine olanak tan?r. Yapılan ba?langıç psikometrik analizler, ölçe?in güçlü istatistiksel özelliklere sahip oldu?unu göstermi?tir. **Kaiser-Meyer Olkin (KMO) Örneklem Yeterlili?i Ölçütü** katsay?s? 0.981 olarak bulunurken, **Cronbach Alpha** güvenilirlik katsay?s? ise 0.982 olarak tespit edilmi?tir. Bu yüksek de?erler, ölçe?in e?itim ba?lam?nda pozitif yönetim yakla??mlar?n? ölçmek için mükemmel bir **geçerlik** ve **güvenirlik** sundu?unu i?aret etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Pozitif yönetim, okul yöneticileri, **ö?renci ba?ar?s?**, **yönetim anlay???**, **ölçek geli?tirme**, e?itim yönetimi.

Yazarlar

Önder ?anl?

Amaç

Pozitif Yönetim Anlay??? Ölçe?i'nin temel **amaçlar?**ndan ilki, ilkö?retim okul yöneticilerinin günlük uygulamalar?nda ne ölçüde pozitif yönetim stratejileri kulland?klar?n? sistematik olarak ölçmek ve nicel verilerle ortaya koymaktır. ?ikinci olarak ise, bu tespit edilen pozitif yönetim yakla??mlar?n?n ö?rencilerin akademik ve geli?imsel ba?ar?s? üzerindeki etkilerini ampirik olarak ara?t?rmaktır. Bir yüksek lisans tez çal??mas?n?n kritik bir bile?eni olarak geli?tirilen bu ölçek, e?itim psikolojisi ve yönetimi alan?nda sa?lam bir ara?t?rma arac? sa?lamay? hedeflemektedir. Ölçek, idari pozitifli?in, adaletin ve deste?in daha elveri?li bir ö?renme ortam? yaratmada ve nihayetinde ö?renci sonuçlar?n? iyile?tirmede nas?l bir rol oynad??n? inceleyerek, ilkö?retimdeki etkili liderlik stillerinin anla??lmas?na katkıda bulunmay? amaçlamaktadır. Bu spesifik arac?n geli?tirilmesi, Türk ilkö?retim sistemi içinde pozitif yönetimin nüanslar?n? yakalayabilecek özel bir ölçüye olan ihtiyaçtan kaynaklanm??tır.

Yap?

Pozitif Yönetim Anlay??? Ölçe?i'nin alt?nda yatan psikolojik **yap?**, e?itim ba?lam?nda "pozitif

yönetim anlay???"d?r. Bu yap?, ö?renciler için destekleyici, güçlendirici ve büyümeye odaklı bir ortam? aktif olarak te?vik eden idari davran??lar? ve felsefeleri kapsayan çok boyutlu bir çerçeve olarak kavramsalla?t?r?lm??t?r. Geleneksel yönetim i?levlerinin ötesine geçerek, pozitif psikoloji ve liderlik unsurlar?n? bünyesinde bar?nd?r?r; güçlü yönler, adalete ve proaktif geli?ime vurgu yapar. Ölçek maddeleriyle örneklenen bu yap?n?n temel yönleri aras?nda, yöneticilerin ö?rencilerin **özgüven**lerini art?rma çabalar?, **adil bir yönetim anlay???**na ba?lılıklar? ve ö?rencilerin henüz fark edilmemi? olumlu özelliklerini belirleme ve geli?tirme konusundaki proaktif yakla??mlar? yer almaktadır. Bu boyutlar, ö?rencilerin bütünsel geli?imini ve refah?n? önceliklendiren, böylece onlar?n katılım?n?, motivasyonunu ve okuldaki genel ba?ar?s?n? etkileyen bir liderlik stilini topluca tanımlar. Ölçek, bu soyut kavramlar? ölçülebilir göstergelere dönü?türmeye çal??arak, ara?t?rmacılar?n ve uygulayıcılar?n böyle bir yakla??m?n varlı??n? ve etkisini de?erlendirmelerine olanak tan?r.

Geçerlik

Pozitif Yönetim Anlay??? Ölçe?i'nin **geçerlik** çal??maları, ölçe?in ölçüm için uygunlu?unu destekleyen önemli istatistiksel analizlerle de?erlendirilmiştir. Bildirilen temel göstergelerden biri, 40 maddelik pozitif yönetim yakla??m? anketinin **Kaiser-Meyer Olkin (KMO) Örneklem Yeterlili?i Ölçütü** katsay?s?n?n 0.981 bulunmasıdır. 0.981'lik bir KMO de?eri, genellikle kabul edilen 0.60'lık tatmin edici örneklem yeterlili?i e?i?inin oldukça üzerinde, istisnai derecede yüksek bir de?erdir. Bu durum, maddeler aras?ndaki gözlenen korelasyonlar?n büyük ölçüde ortak faktörlerle açıklanabileceğini ve verilerin **faktör analizi** için son derece uygun olduğunu göstermektedir. Böylesine güçlü bir KMO de?eri, maddelerin yeterince birbiriyle ilişkili ve tutarlı olduğunu, aşırı gürültü veya fazlalık olmaksızın temel yapıyı etkili bir şekilde ölçtü?ünü düşündürür. Bu bulgu, ölçe?in yapı geçerli?i için sağlam kanıtlar sunar; yani ölçe?in gerçekten "pozitif yönetim anlay???" amaçlandığı gibi ölçtü?ünü ve örneklem büyüklü?ü ile madde seçiminin ölçe?in gizil yapı?nı ortaya çıkarmak için uygun olduğunu belirtir.

Güvenirlilik

Pozitif Yönetim Anlay??? Ölçe?i'nin iç tutarlılık **güvenirliliği**, çok maddeli ölçekler için yaygın olarak kullanılan bir ölçüt olan **Cronbach Alpha** katsay?s? kullanılarak de?erlendirilmiştir. Yapılan analiz, 40 maddelik Pozitif Yönetim Anlay??? Anketinin 0.982'lik ola?anüstü yüksek bir Cronbach Alpha de?eri sergiledi?ini ortaya koymuştur. 0.982'lik bir Cronbach Alpha katsay?s?, ara?tırma ölçekleri için yaygın olarak kabul edilen 0.70 e?i?ini ve hatta mükemmel güvenilirli?i gösteren 0.90'ya bile aşan, son derece yüksek bir iç tutarlılık a?aret etmektedir. Bu yüksek de?er, ölçekteki tüm 40 maddenin birbiriyle yüksek derecede ilişkili olduğunu ve aynı temel yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtü?ünü göstermektedir. Pratik anlamda bu, katılımcılar?n pozitif yönetimin benzer yönlerini de?erlendirmek üzere tasarlanmış maddelere tutarlı bir şekilde yanıt verme olasılıklar?n?n yüksek olduğu anlamına gelir; bu da ölçüm hatas?nı en aza indirir ve ölçek

puanların güvenilirliğini artırır. Böylesine yüksek bir güvenilirlik düzeyi, ölçeğin zaman içinde ve farklı uygulamalarda istikrarlı ve tutarlı ölçümler sağlamasını garanti ederek, eğitim ortamlarındaki araştırmaya ve değerlendirmeler için güvenilir bir araç olmasını sağlar.

Faktör Analizi

Pozitif Yönetim Anlayış Ölçeği'nin yapısal bütünlüğü, 5 ayrı alt boyuta dağılmış 40 maddeden oluşmasıyla karakterize edilmektedir. Kaynakçıda **faktör analizinin** detaylı sonuçları (örneğin, belirli faktör yükleri, özdeğerler veya her faktör tarafından açıklanan varyans) açıkça belirtilmemiş olsa da, bu 5 alt boyutun tanımlanması, ölçek geliştirme süreci sırasında keşfedici faktör analizi (EFA) veya doğrulayıcı faktör analizi (CFA) yapıldığını güçlü bir şekilde ima etmektedir. Bu analitik adım, "pozitif yönetim anlayış" yapısının gizli yapılarını belirlemek ve maddelerin gerçekten anlamlı teorik alt bileşenler halinde gruplandırılarak doğrulamak için kritik öneme sahiptir. Daha önce bildirilen yüksek **Kaiser-Meyer Olkin (KMO) Örneklem Yeterliliği Ölçütü** (0.981) değeri, bu veri seti üzerinde faktör analizi yapmanın uygunluğunu daha da pekiştirmekte, maddeler arasındaki korelasyonların net ve yorumlanabilir bir faktör yapısını elde etmeye yetecek kadar güçlü olduğunu düşündürmektedir. Bu alt boyutların varlığı, pozitif yönetimin daha nüanslı bir şekilde anlaşılmasını sağlayarak, araştırmacıların sadece genel bir puan değil, aynı zamanda özgüveni teşvik etme, adaleti sağlama veya pozitif özellikleri geliştirme gibi idari davranışların belirli yönlerini de analiz etmelerine olanak tanır.

Enstrüman

Test Türü: Geliştirme, Kendini raporlama **anket**

Format: 40 maddeden oluşan bir envanterdir. Cevaplar 5'li **Likert Ölçeği** ile toplanmaktadır (1=nadir olarak - 5=her zaman).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: **İlköğretim okul yöneticileri**

Yaş Grubu: Yetkinler (profesyonel eğitimciler)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki ilköğretim kademesindeki okullarda görev yapan yöneticiler. Ölçek, özellikle İstanbul'da master tez çalışması kapsamında Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde Elazığ bölgesindeki yöneticilerle çalışılmıştır.

Test Metodolojisi: Katılımcıların kendi yönetim yaklaşımlarını değerlendirdiği bir kendini raporlama yöntemi kullanılmıştır. Anket formatında uygulanan ölçek, nicel veri toplama amacıyla tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Eğitim yönetimi, pozitif psikoloji, okul liderliği, **geçerlik**, **güvenirlilik**, **Cronbach Alpha**, **Kaiser-Meyer Olkin**, **faktör analizi**.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Sağlanmadı

Kurum E-posta Adresleri: ondersanli44@hotmail.com (Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü ile ilişkili olduysanız lütfen iletişime geçiniz)

Yazışma Adresi: Sağlanmadı

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Pozitif Yönetim Anlayış Ölçeği, Önder Anıl'ın 2009 yılındaki **yüksek lisans tezi** kapsamında geliştirilmiştir. Tez araştırmaları kapsamında geliştirilen akademik araçlarda yaygın olduğu üzere, ölçeğin daha geniş kullanım için resmi izinler, lisans ücretleri veya ticari erişilebilirliğe ilişkin özel bilgiler sağlanan kaynak içerikte detaylandırılmamıştır. Ölçeği kendi çalışmalarında veya uygulamaları için kullanmak isteyen araştırmacılar ve uygulayıcılar, sorumlu yazar Önder Anıl ile sağlanan e-posta adresi (ondersanli44@hotmail.com) üzerinden doğrudan iletişime geçmeleri şiddetle tavsiye edilir. Bu doğrudan iletişim, kullanım hakları, olası adaptasyon yönergeleri ve uygulanması için gereken ilgili maliyetler veya resmi anlaşmalar hakkında netlik sağlamaya yardımcı olacak, böylece araçların etik ve uygun kullanımını garanti edecektir.

Referanslar

Anıl, Ö. (2009). *İlköğretim okul yöneticilerinin pozitif yönetim yaklaşımlarının öğrenci başarısına etkisi*. (Yüksek lisans tezi). Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.

YÖK Ulusal Tez Merkezi Başlıtları: tez.yok.gov.tr

Ölçek Anket PDF Başlıtları: pozitif-yonetim-anlayisi-olcegi-anketi-toad.pdf

Pozitif Yönetim Anlayış Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek 40 madde ve 5 alt boyuttan oluşmaktadır.

Okul yöneticilerimiz ö?rencilerin özgüvenlerini arttırmaya gayret ederler (5. madde).

Okul yöneticilerimiz adil bir yönetim anlay???n? benimserler (19. madde).

Okul yöneticilerimiz ö?rencilerin henüz fark edilmemi? olumlu yönlerini ortaya ç?kartmaya çal???rlar (36. madde).

ARABPSYCHOLOGY.COM